

CULTURA FILOLOGICĂ LA NIVEL DE INTER/TRANSDISCIPLINARITATE

Резюме

Данный материал содержит информацию по изучению Синтаксиса основанный на логико-семантическом и функциональном принципе управления компетенциями на этапе партнёрства. Достижение культуры филологического образования у студентов концептуально практикуются нами как комплексный процесс преобразования когний в метокогниции на основе трёх видов компетенций индивидуально – осознанных на ступени развития: начально-представительные; аналитико - синкретические; ценностно – преобразованные; соответствующие с предыдущими тремя особенностями: дисциплинарность, междисциплинарность, транс-дисциплинарность.

Summary

Culture is a high level of intellectual development which someone reaches, all material and the cultural wealth created by mankind. The spiritual culture, as a product / process of the eternal human surpasses of the phenomenological purpose tight / hermetic achievement of a line overcoming of subjective spirit in a purpose kind, giving particular attention to an estimation of actives / to modernization. However, educational space for self-regulation there should be a press academic expression of conscious means of production / reproduction proceeds from subjective to objective value and vice-returning individual actions of agents (of bird the Phoenix for the reason) an essence itself supplementation of a stage:" The person horizon of Secrets "(the Appendix 1). Besides, a main objective of our occupation any day training with a stress on skills at level II stage partnership (University) it is necessary to encourage possibility of salvation operations to avoid danger, the Supreme Creator of damage-transforming of acceleration the core beautiful in the world the technology Mechanism / spirit automation; privatizations of moral liquidation of assimilation of faculty of walking of the human person.

Un spațiu educațional aferent autoreglării academice trebuie să poarte pecetea expresiei unei modalități conștiente de producere/reproducere valorică continuă dinspre subiectiv spre obiectiv și viceversa- reînțoarcerea revigorat/individualizată a agentului acțiunii (motivul Pasărei Phoenix) la esența startizării complinirilor de sine pe treaptă: „Om-orizont al misterelor”(Anexa1). Complinirea culturii educației filologice, la etapa de parteneriat, este conceptualizat/exersată de noi ca și proces complex de convertire a cogniției în metacogniție, axat pe varietatea celor trei tipuri de competențe individualizat/conștientizate pe treapta devenirii: *inițial-reprezentative; analitico-sincretice; valorico-divinatorii*. Cu toatele corespunzând (succesiv) celor trei contingente integratorii: *disciplinaritate; interdisciplinaritate; transdisciplinaritate*.

În această favoare, din lipsă de spațiu prezentăm aici doar un fragment al Curriculumului disciplinar /Programa analitică la Limba Română Contemporană- *Sintaxa propoziției*, preconizat pregătirii specialistului de educație lingvistică și literară. Studiul în cauză, fiind axat pe *Principiul logico-semantic și funcțional al gramaticii limbii române* va servi studenților alolingvi ca drept exercițiu sacralizant de reconceptualizare valorică complexă a limbii române în *plan funcțional* de sensibilizare socială (interacțiunea etic/estetic) la nivel de statalitate: *Să-ți*

cunoști/iubești aproapele ca pe tine însuși; prin care, urmează cursul psihopedagogic de: Metodică a predării/receptării limbii și literaturii române în școală la nivel etapizat de creativitate.

Partea relevantă a prezentului curs cuprinde exersări/sintetizări plauzibile într-un sistem sincretic unitar: cercetare-aplicare, aferent funcțiilor și valorilor comunicativ-expresive: fonetică, morfologie, sintaxă, lexic, stilistică, semantica textului, retorică, psihopedagogie, metodică, filosofie a educației. Fiecare temă este solicitată să elucideze conținutul problemelor-cheie atât teoretic cât și praxiologic/senzațional cuprinzând forme și strategii de învățare autoreglată. Din această perspectivă *prezentul demers educațional al cursului se axează pe interrelația obiective/competențe:*

Inițial-reprezentative la nivel de disciplinaritate

- Asimilarea minimul de cunoștințe la Sintaxa propoziție
- Cunoască/conștientizarea rosturilor plauzibile ale *Principiului logico-semantic și funcțional în gramatica limbii române* la nivel de disciplinaritate;
- Avizarea în continuu cu noutățile cotidiene ale domeniului investigațional aferent;
- Cunoască principiilor și teoriilor de bază ale studiului disciplinar în cauză;
- *Formarea abilități/competențe:* de învățare continuă, de comunicare eficientă, de colaborare, de fuzioinare efectivă în cadrul grupului, schimbare a modului de comportament, de exprimare clară a ideilor, de argumentare a poziției luate.

Analitico-sincretice/aplicative la nivel de interdisciplinaritate

- Dezvoltarea propriilor aptitudini de muncă independentă la exersarea teoriei gramaticale în practica de vorbire prin realizare de exerciții din propria inițiativă;
- Elaborearea materiale de analiză și sinteză ca și finalitate a consultării surselor informaționale recomandate;
- *Formarea abilităților/competențelor* de: luarea a deciziilor profesionale;capacități de lider, de utilizare a noilor tehnologii educațional – informaționale de evaluare /autoevaluare, de manifestare a toleranței , de formare a motivației pozitive, de cercetare a fenomenelor din domeniu , de analiză și sinteză a studiului de curs.

Valorico-divinatorii la nivel de transdisciplinaritate:

- Integrarea în sfera cercetărilor științifice;
- Corelaționarea teoria cu practica ;
- Înaintarea și susținerea propriei opțiuni;
- Conștientizarea propriei formări la nivel de capacitate autoreglatoare;
- *Exersarea competențelor de:* proiectare, cercetare, implementare și prezentare a proiectelor de autoreglare academică, de revalorizare a sinelui, de elaborare a unei cercetări eficiente în baza studiului de caz, de manager, de consilier, de comprehensivitate.

Nd/r .Cursul/ Semestr ul	Conținuturi	Cur s: 30 ore	Forme și strategii de învățare independentă			Individual: 60 ore
			Prelegeri	Prac tic e: 30 ore	Seminare/ laborator Evaluare/autoevaluare	
1.	Introducere în studiul SINTAXEI. Locul sintaxei între alte compartimente ale limbii. Sintaxa lexicologia. Sintaxa și fonetica. Sintaxa și morfologia. Sintaxa și semantica. Sintaxa și stilistica. Principiul logico-semantic în sintaxă. Structura sintactică a limbii române. Îmbinare adecuvinte. Caracterul nominativ. Legătura cuvintelor în propoziție. Coordonarea. Subordonarea: a cordul, recțiunea, aderarea. În erența. ralierea Propoziția. Fraza. Superfraza. Textul	2	Familiarizarea cu demersul educațional al programei analitice Startizarea obiectivelor, axate pe formare de competențe. Prblematizarea Luarea de notițe. Luarea unor decizii de implimentare a tehnicilor de muncă interactive vizavi de cele 8 principii ale autonomiei academice	2	Consultarea dicționarelor la descifrarea termenilor – cheie: Principii, Competențe, Sintaxă. Realizarea studiului comparat Dzvoltarea și prelucrarea comunicărilor Evaluarea punctuală Racordarea la cele 8 principii de integralizare autonomă	4 Consultarea notițelor. Documentarea în baza bibliografiei , recomandate la temă. Dezvoltarea listei bibliografice Schițarea unui colaj la temă
2.	Sintaxa propoziției. Criteriul de clasificare a propoziției după structură și după scopul comunicării. Părțile principale ale propoziției. Subiectul – tipologia lui. Subiectul exprimat prin diverse părți de vorbire. Subiectul neexprimat: inclus, subînțeles, nedeterminat, inexprimabil. Subiectul simplu, complex, multiplu. Paradigma tica lor. Cazuri dificile de identificare a subiectului. Subiectul gramatical și logic.	2	Reactualizarea noțiunilor de formare a competențelor comunicative, lectorale , comportamentale Brăinstormingul Discuția ghidată Prelucrarea de comun acord a unor situații educaționale Formularea unor opinii controversate	2	Elaborarea algoritmilor de analiză și sinteză a diferitelor tipuri de propoziții după structură și după scopul comunicării Stabilirea standardelor de evaluare a competențelor la nivel de disciplinaritate, interdisciplinaritate, transdisciplinaritate Evaluarea punctuală	4 Consultarea notelor la curs. Consultarea bibliografiei. (Vezi: A. Ciobanu. N. Matcaș.) Elaborarea comunicărilor atitudinale
3	Părțile principale ale propoziției. Predicatul Predicatul verbal. Predicatul nominal. Predicatul angrenat Predicatul verbal- simplu. Exprimarea predicatului verbal simplu: prin verbe, locuțiuni verbale, și expresii frazeologice la cele 5 moduri flexibile/ personale și cele 4 forme nominale/impersonale/ reflexibile la una din cele trei diateze: activă, pasivă, reflexivă. Predicatul verbal complex. Exprimarea lui Tipologia predicatului verbal complex .	2	Recomandarea biblografiei la temă Dezbateri cu referiri la indicii bibliografici, la atitudinile cercetătorilor în domeniu Luarea de atitudini pe marginea conspectelor de reper cu trimitere la Morfologie: Verbul ca parte de vorbire flexibilă	2	Elaborarea colajului, a schemelor de reper: Predicatul verbal simplu și complex Reperarea pe exerciții de analiză și sinteză Inițierea lucrului în grup	4 Elaborarea discursului: Părțile principale ale propoziției, atitudinile cercetătorilor în domeniu. (E. Coșeriu, A. Șahmatov, V.P. Suhotin, V. Khiparsky. vezi în Bibliografie: P. Butuc) Principiul logico-semantic și funcțional, la elucidarea părților principale ale propoziției Vezi: P. Butuc

Notă! Activități de evaluare la nivel de cultură filologică:

- În baza exemplelor oferite argumentați rolul tautologiei verbale ca și structură logico-semantică și funcțională a PVS angrenat;
- De motivaționat rosturile diferitelor forme angrenate ale predicatului ca și corelație integră atât la nivel de unitate logico-semantică în sens restrâns-propoziție, frază; cât și în sens larg de context / text artistic, operă literară în general;
- Demonstrați abilități de analiză și sinteză a subiectului/tipurile de subiecte ca parte principală a propoziției la nivel de shemă recapitulativă;

4. Prin exemple de analiză argumentați modalitățile de desemantizare a verbului „a lua” vizavi de de coraorturile logico-semantică și funcționale ale PVS angrenat;
 5. Exemplificați cu enunțuri plauzibile motivația variatelor particularități de desemantizare parțială și totală a verbului „a apuca” ca și segment deictic de conceptualizare a PVS drept unitate logico-semantică sintetizatoare;
 6. Distingeți tipurile de predicate din următoarele exemple: Eu vreau să învăț, și, Eu vreau să înveți. De vorbit nu poate vorbi, și, De vorbit nu vorbește;
 7. Comentați unitățile predicative propuse din punct de vedere a structurii lor gramaticale, cât și a celei logico-semantică;
 8. Prin luările de atitudine a mai multor savanți cu renume mondial argumentați originea trinomului PVS(a luat și a plecat), în mai multe limbi;
 9. În exemplele propuse demonstrați abilități de discernere a tipurilor de predicate: De mîncat mîncă cu poftă; de băut bea slavă Domnului, nu-l ducea la ureche; de cîntat cînta bine; și, de muncit muncea cît trei, da în rest - era cam anapoda. Ce-i frumos e frumos, n-ai ce zice! Îs bun cît is bun, dar și cînd îmi ies din sărite... A fost cu adevărat om. A fost un an cu lapte. Ei sunt niște copii ageri la minte;
 10. Demonstrați abilități de analiză și sinteză a predicatului/tipurile de predicate ca parte principală a propoziției la nivel de shemă recapitulativă;
 11. În textul propus disecați valorile stilistice ale complementelor circumstanțiale și necircumstanțiale.
 12. Luați atitudine față de paradigmatica complementelor circumstanțiale, e posibil un atare complement circumstanțial angrenat?;
 13. Demonstrați abilități de analiză structuralistă la nivel semantico- imagistic;
 14. Demonstrați abilități *divinatorii de lectură expresivă/recital a textelor literare analizate*;
 15. Demonstrați abilități de analiză și sinteză a atributului/tipurilor de atribute ca parte secundară a propoziției la nivel de shemă recapitulativă;
 16. Demonstrați abilități de înaintare și susținere a opțiunii la nivelul studiului de caz *Rostul cuvintelor nelegate sintactic cu propoziția; Principiul logico-semantic și funcțional în sintaxa limbii române; Valorile stilistice ale diferitelor tipuri de părți de propoziție*.
17. Demonstrați abilități de analiză și sinteză a complementului/tipurilor de componente ca parte secundară a propoziției la nivel de shemă recapitulativă;
18. Demonstrați abilități analitico-sincretice la nivel recapitulativ de interdisciplinaritate/transdisciplinaritate în baza cursului dat: Limba română contemporană. Sintaxa propoziției;
19. Descifrați semantismul lexemului SINTAXA, conceptualizați-l, racordându-l la obiectul de studiu al Sintaxei propoziției ca și drept expresie finală a unei culturi filologice *divinatorii în științele educației*.

Am menționat deja, că o cultură a educației filologice ca și proces complex de convertire a cogniției în metacogniție, trebuie să fie exersată de competențe, pe competențele cunoașterii sinelui, și exteriorizării interiorizărilor sale pline de mister.

În acest context am insistat în limita posibilităților asupra integralizării lor, asupra capacității de autoreglare, asupra competențelor de formare continuă a unei culturi educațional – filologice la disciplina *academică -Sintaxa propoziției*.

Anexa: N1, „Om-orizontal al misterelor” În contextul disciplinei Sintaxa propoziției aferentă principiului logico-semantic și funcțional ne preocupă deopotrivă dezvoltarea diferitelor tipuri de gândire creativă la nivel de sensibilizare afectivă, Sintaxa ca și sinteză a axei de valori spirituale ascunse în cuvînt,îmbinări de cuvinte,propoziții, fraze ,text. Textul ca și spațiu valoric de formare a individualității, a stăpînitorului de limbă literară a statului în care conviețuim cu toții dimpreună...

Simbolistica enigmei:

OM – Orizont al misterelor(L. Blga). Centrarea pe **OM**, ca drept primă valoare vitală de complinire/descoperire a

sinelui – finalitate integră-obiectiv țintă. Litera **M** - trei de **V**: valoare, viață, victorie - preponderența sacrului asupra profanului.

Omul poate fi descoperit doar în spațiul integru al Grațierii – **G**, aferent chintesenței sale armonizante/omniprezente. **EU** - educație umanistă. Educația de la persoana **I**; **SEG** – Spațiul educațional al Grațierii. **SE** din **SEG**- Standarde educaționale/ norme de comportament. **LA** din **LAG** – Liberul arbitru , capacitatea sinelui de a se autoarbitra, de a-și autoconștientiza rosturile, de a se autocomplini/autodescoperi prin satesfacerea nevoii continuii de depășire/autodepășire; - liberul arbitru, manivela primă a Grațierii ca și principiu primordial de autodepășire/ autodefinire a sinelui; **C** – cultură, competențe, calitate,; **CEL** – Cultura educației lingvistice; **CELA** – Cultura educației literar- artistice; **EU/CEL/A** – celălalt – retroviziunea sinelui inversat, văzut cu „ celălalt ochi”. Reconsemnarea sinelui într-un tot-întreg senzațional.

Grațierea, principiu al axiologiei generale, exprimă condiția primă a realizărilor de sine; garantul integralizărilor/realizărilor armonioase a eului prin rațiune și revelație.

Bibliografie

1. Butuc Petru, Predicatul angrenat în limba română, Chișinău, 2004.
2. Constantinescu-Dobridor Gh. Sintaxa limbii române, București, 1998.
3. Botezatu, Liuba, Grațierea – principiu/spațiu axiologic global de umanizare a politicii educaționale, în: Schimbarea Paradigmei în Teoria și Practica Educațională, Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Volumul I, Chișinău, USM, 2008, p.73-81.
4. Matcaș Nicolae, Școala gândului, Chișinău, 1983.
5. Popescu Ștefania, Gramatica practică a limbii române, București 2004.
6. Guțu, Vladimir, Învățământul centrat pe competențe: Schimbări de paradigmă, în: Schimbarea Paradigmei în Teoria și Practica Educațională, Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Volumul I, Chișinău, USM, 2008, p.11 -19.